

re població cristiana de aquell lloc, cuya carta pobla fou concedida a los restauradores de Alcover por el rey Alfonso I, en nueve de abril de 1166.

El hecho de ser Alcover una población de origen evidentemente árabe y la circunstancia de que la tradición popular, desde tiempo inmemorial venga designando esta iglesia con el nombre de Mezquita, permite sospechar si dicho templo cristiano fué levantado sobre las ruinas de un templo o monumento moruno.

Tiene un retablo mayor, mutilado hace años por su parte central para colocar *provisionalmente* un camaril. Este retablo es una magnífica obra pictórica de la escuela catalana del siglo XV, digna de figurar en el Museo Diocesano.

Deseoso el Gobierno de la República de salvaguardar esta reliquia de tiempos pretéritos, en 3 de noviembre del pasado año la incluyó en el inventario de los Monumentos Histórico-Artísticos, y completará su obra si accede a la petición contenida en el informe del Vocal-conservador, que esta Comisión de Monumentos hace suyo, y eleva respetuosamente a la superior aprobación.»

L'informe a que fa referència el darrer paragraf del document transcrit, diu aixís:

«El edificio citado posee una cubierta defectuosa; sobre las bóvedas de su nave hay una terraza que no cumple ya su finalidad; el baldosín, que debería formar la capa impermeable, deja pasar por sus juntas o por sus imperfecciones el agua de lluvia, que pasa también a través de la bóveda y cae sobre el Coro, formado con maderas policromadas, y sobre el retablo, deteriorándolas, y así mismo va disgregando la obra de fábrica. Es, por lo tanto, indispensable reparar esta cubierta y rejunter la coronación de los muros, todo ello para asegurar la impermeabilización. El procedimiento para reparar la cubierta, entiendo debe consistir en levantar la actual baldosa, enlazar las mayores grietas con ladrillo y cemento, extender luego a toda la cubierta material impermeabilizante incorporado a una

tela de algodón, y colocar encima nuevo baldosín. El presupuesto de todo ello es de unas cinco mil pesetas.»

Ens plau fer constar que ja han sigut fetes algunes obres de neteja en el monument de referència, havent-se tret les herbes i runes de ses parets exteriors.

PASSEIG ARQUEOLÒGIC

Sabem que per la Direcció general de Belles Arts ha sigut aprovat el projecte de construcció d'un passeig arqueològic als terrenys de l'anomenada Falsa Braga, o sia al voltant de les velles muralles que limitan la part alta de Tarragona, desde la porta del Roser fins a la oposta de Sant Antoni. Sembla que pels efectes de les majors facilitats que poden otorgar-se a la realització d'aquestes obres, el cost de la mateixa ha sigut dividit en dues parts, la primera de les quals, important unes cinquanta mil pessetes, serà aviat lliurada a les Autoritats corresponents pera començar l'empresa, mentres de la segona en tenen noves d'haver sigut ja també aprovada.

Encar que s'han format els plànols dels treballs a executar cenyinse a una idea concreta, sos termes no son imperatius, doncs sempre permeten determinades modificacions de minça importància, amb tal de no alterar el cost total.

Es per això que'ns permetem fer dues observacions, desitjant que sia possible prendreles en consideració. La primera es refereix a l'entrada al passeig per la banda de la porta del Roser: en aquell lloc, ont se situarà l'entrada més o menys monumental que s'ha projectat, el pas està immediatament escanyat pels estralls d'una pedrera, en mal hora concedida a mà esquerra del futur passeig per elements caciquistes d'altres temps, mentres que a mà dreta i ha el cos sortit del fortí Negre, adossat a les velles muralles,

construït pels anglesos a començaments del segle XVIII, que no presenta cap interès artístic, històric ni arqueològic. Sembla natural que'l passeig s'obri a l'emplaçament de dit fortí, desfent aquest i tirant ses runes al buit deixat per la pedrera del costat i aprofitant els carreus dels aristons per a les obres d'ornamentació a executar en aquell paratge: guanyaran aixís la visualitat del mur antic i l'amplitud de l'entrada al passeig.

El segon punt es refereix a la reconstrucció dels troços de muralla caiguda al costat de la torre de Sant Magí, sens qual treball serà impossible seguir en aquell lloc el passeig arqueològic. Al efectuar-se dites obres molt convindria es tingués en compte la conveniència de tancar el forat fet fa cinquanta anys a la Muralla per a obrir una porta al escorxador municipal. La tal obertura fou feta a espatlles de la Comissió de Monuments i no fou reparada malgrat ordres terminants enviades a nostre municipi pel Govern durant un llarg període de temps. Com sembla que avui dita porta no es indispensable als serveis de l'establiment referit, fora útil i adient tancar-la, que a fi de comptes es un forat mal fet, amenaçant en aquella part la seguretat del mur, i en cas de que fos tant convenient tenir una comunicació al exterior, podria l'Ajuntament fer reparar i posar en servei la magnífica porta del Socorro, de pur estil romà.

Ens fora grat poguer fer avinent a nostres lectors la adopció de les dues reformes que defensem, sobre les quals demanarem, si es necessari, la opinió autoritzada dels socis de l'Arqueològica reunits en Junta general.

EL FORUM I LA BASILICA

Una ordre datada el 13 de Juliol darrer, apareguda a la Gasetta del 22, amb la signatura d'en Domènec Barnés, en representació del Ministre d'Instrucció pública i Belles Arts, ens assabenta que el Govern de la República,

atent a les suggerències de bons patricis tarragonins, que's preocupen del cabdal artístic i arqueològic de la ciutat nostrada, ha resolt adquirir per la quantitat de 21.500 pessetes, la Basilica del Foro, coneguda en els darrers temps per «fondo de càn Malet», de la plaça del Pallol, propietat avui dia de N'Antoni Martorell Salort.

Per dita disposició resta aquesta memòria de les grandeses passades, redimida dels baixos menesters a què se la venia destinant, no volent recordar la honorable funció que desempenyava en els seus bons temps, donant acolliment als administradors de la Justícia, fi pel qual havia estat erigida dins el gran mercadal de la CIUTAT MONUMENTAL tarragonina, urbs compresa en el perímetre que s'exten a tot el llarg de les muralles, començant a un extrem i acabant a l'altre de la Rambla vella.

Dins d'aquest perímetre s'alçaren les més importants edificacions, damunt les quatre explanades amb què els constructors romans salvaren el desnivell entre dit passeig i el cim del pujol on es recolza la Imperial Tàrraco. Foren aquests monuments el Circ; el Foro; Temples de Júpiter, d'August i altres de minça importància; l'Arx i el Capitoli, de l'emplaçaments dels quals en donarem una idea en el plànol que inserirem en el proper nombre, fet segons les dades dels nostres historiadors, i les restes que encara s'albíren en alguns indrets de l'actual població, fixant, per avui, solament la nostra atenció en el *Forum*, mercat o plaça destinada als Tribunals, a les manifestacions de la vida pública o municipal, lloc de passeig i esplai, construït sempre amb mires a la millor ornamentació ciutadana.

Es pot deduir de la monumentabilitat del Foro i del número dels mateixos en una població, la importància que havia arribat a assolir aquesta dins l'època de l'imperi romà. Roma en tenia set; ací fins ara sabem de dos: l'un, és el de que venim tractant; l'altre, estava a la *Ciutat Patricia*, entre els actuals carrers de Cervantes, Lleida i Gasòmetre,